

Силабус
навчальної дисципліни
«Сучасна українська мова» (Розділ: Морфологія)
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (Українська мова і література). Англійська мова»
Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач Еліна ОЛІЙНИК
Кафедра української мови та славістики, ауд. 205, корпус БДПУ 56
Посилання на сайт <http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-ukr-mova/composition-kaf-ukr-mova/oliinik/>
Контактний телефон 0660680051
E-mail викладача: elina-ol@ukr.net
Графік консультацій вівторок, 11.00-12.00, ауд. 205, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
5 / 150	очна (денна)	26	24	100	екзамен
	заочна (дистанційна)	8	6	136	екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: сучасна українська мова, граматики, морфологія, частини мови, граматичне значення, граматична категорія, граматична форма.

Мета та завдання курсу: ознайомити студентів з основними поняттями морфології, усвідомити поняття частин мови та їх граматичних категорій; зрозуміти особливості самостійних та несамостійних частин мови. Програма курсу орієнтує на вивчення студентами-філологами морфології сучасної української літературної мови. Важливими аспектами викладання курсу є постійна увага до з'ясування теоретичних проблем з урахуванням дискусійних питань, а також орієнтація студентів на професійне застосування здобутих знань у шкільному курсі мови. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач має **знати:** предмет і завдання морфології сучасної української літературної мови; принципи поділу слів на частини мови; класифікації частин мови в мовознавчій науці; поняття граматичної категорії, граматичного значення та граматичної форми; частини мови та частин мови; граматичні закони української мови; морфологічні особливості кожної частини мови. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач має **вміти:** пояснювати, як граматичні категорії реалізуються в граматичних значеннях; розрізняти слова різних частин мови; робити морфологічний аналіз усіх частин мови; правильно вживати форми слів відповідно до системи словозміни іменних частин мови та дієслова; виправляти граматичні помилки в текстах різних стилів.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

ЗК 8. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови в закладах середньої освіти, практиці навчання української мови.

ФК 6. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 7. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду.

ФК 8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах українською мовою, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 9. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 11. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Програмні результати навчання

ПРЗ 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови.

ПРЗ 2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.

ПРЗ 3. Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірневу (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРЗ 5. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови для закладів середньої освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРЗ 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРУ 7. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.

ПРК 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

Зміст курсу:

Тема 1. Вступ до граматики. Основні питання морфології

Грамматичне значення, граматична форма, граматична категорія. Основні способи вираження граматичних значень слова в українській мові. Частина мови і принципи їх виділення. Предмет і завдання морфології. Класифікація частин мови у сучасній лінгвістичній теорії. Поняття про словоформи.

Тема 2. Іменник як частина мови

Загальна характеристика іменника як частини мови. Лексико-граматичні категорії іменників: конкретні й абстрактні; загальні і власні; предметні й речовинні, збірні й одиничні. Категорія істот/неістот.

Грамматичні категорії іменників: категорія роду іменників, її значення, морфологічне, синтаксичне, лексичне вираження; категорія числа, її значення та граматичні засоби вираження. Родові ознаки незмінюваних іменників. Рід аббревіатур. Категорія відмінка. Основні значення відмінків. Поділ іменників на відміни та групи. Відмінювання іменників, що мають тільки форму множини. Невідмінювані іменники. Відмінювані і невідмінювані аббревіатури.

Тема 3. Прикметник як частина мови

Прикметник як частина мови. Лексико-граматичні розряди прикметників: якісні, відносні, присвійні та проміжні розряди. Повні і короткі форми прикметників, стягнені й нестягнені форми повних прикметників, особливості їх функціонування в сучасній українській мові. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників.

Тема 4. Числівник. Функціональні розряди числівників

Числівник як частина мови. Функціональні розряди числівників. Структурні групи числівників: прості, складні та складені числівники. Словозміна числівників. Особливості наголошування числівників при словозміні. Зв'язок числівників з іменником.

Тема 5. Займенник як частина мови

Займенник як частина мови. Лексико-граматичні розряди займенників та їх семантико-граматичні особливості. Відмінювання займенників.

Тема 6. Дієслово як частина мови

Дієслово як частина мови. Система дієслівних утворень в сучасній українській літературній мові: особові форми, інфінітив, дієприкметник, дієприслівник. Типи дієслівних основ. Поділ дієслів на класи за основою теперішнього (майбутнього) часу та інфінітива. Категорія виду дієслова. Видові пари, їх творення. Одновидові дієслова. Способи дієслівної дії. Категорія перехідності-неперехідності. Категорія стану.

Категорія способу. Дійсний, умовний і наказовий способи. Поняття про категорію валентності. Категорія часу. Система дієслівних часів, їх творення.

Словозмінні категорії дієслова: особи, числа, роду. Дієслова з неповною особовою парадигмою. Безособові дієслова.

Тема 7. Дієприкметник та дієприслівник як форми дієслова. Дієслівні форми на -но, -то

Дієприкметник як форма дієслова. Активні й пасивні дієприкметники, їх творення. Ад'єктивація й субстантивація дієприкметників. Дієслівні форми на -но, -то.

Дієприслівник як форма дієслова. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду, їх творення.

Тема 8. Прислівник як частина мови

Функціональні розряди прислівників: означальні й обставинні. Предикативні прислівники. Ступені порівняння прислівників. Адвербіалізація та перехід прислівників у інші частини мови.

Тема 9. Службові частини мови. Прийменник. Сполучник

Поняття про службові слова. Прийменник, загальна характеристика. Структура первинних і вторинних прийменників. Основні значення конструкцій з прийменниками. Синоніміка прийменникових конструкцій.

Загальне поняття про сполучник. Поділ сполучників за структурою і способом уживання. Сполучники сурядності й підрядності. Правопис сполучників. Поняття про сполучні слова.

Тема 10. Частка як частина мови. Вигук та звуконаслідувальні слова

Загальне поняття про частку. Характеристика часток за походженням, будовою та місцем у реченні. Розряди часток. Формотворчі та словотворчі частки. Однозначність та багатозначність частки.

Загальна характеристика вигуків. Граматичні особливості та морфологічні ознаки вигуків. Розряди вигуків. Звуконаслідувальні слова.

Методи навчання: словесні (лекція, бесіда, навчальна дискусія), наочні (спостереження, ілюстрування, відеометоди), практичні (вправи різних типів, комплексні контрольні завдання).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності. Здобувач виконує завдання, які зазначено у програмі (силабусі) вчасно. Усі завдання курсу повинні бути виконаними незважаючи на причину відсутності здобувача на занятті. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Відсутність на занятті без поважної причини передбачає зниження балів.

За об'єктивних причин (хвороба, карантин тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

- робоча програма курсу;
- навчально-методичний посібник: Олійник Е. В. Сучасна українська літературна мова: Морфологія: навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2017. 257 с.;
- тексти лекцій;
- плани практичних занять;
- мультимедійні презентації лекцій.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в Бердянському державному педагогічному університеті.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам з навчальної дисципліни, є сумою середньозважених балів за поточну роботу на практичних заняттях, балів, отриманих під час модульних контрольних робіт та балів за самостійну роботу.

Здобувач повинен підготувати до практичних занять домашнє завдання, що передбачає вправи та теоретичні питання. Для кожного виду робіт висуваються критерії оцінювання.

Методи поточного контролю – це оцінювання навчальних досягнень здобувача протягом навчального семестру за національною чотирибальною шкалою усіх видів аудиторної роботи (лекції, практичні заняття, самостійна робота). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача в освоєнні програмного матеріалу дисципліни і спрямований на необхідне коригування самостійної роботи студента. Сюди входять: методи усного контролю – бесіда, доповідь студента.

Основою усного контролю слугує усна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді здобувача. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі, можуть застосовуватися дидактичні картки, ігри, технічні засоби.

Модульна контрольна робота забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь здобувача і оцінюється за національною шкалою. У письмовій роботі студенту необхідно показати теоретичні знання та вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних практичних завдань (форму контролю визначає викладач).

Здобувач допускається до модульного контролю при умові здачі всіх практичних завдань та завдань самостійної роботи.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. До їх складу входять:

50 балів – поточний контроль успішності (включно з контролем за модулями та самостійною роботою);

50 балів – підсумковий контроль (екзамен).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Практичні заняття	30		
Самостійна робота	20		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-25	26-29	30-32	33-39	40-45	46-50
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				
Практичне заняття 1	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 2	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 3	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 4	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 5	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 6	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 7	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 8	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 9	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 10	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 11	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Практичне заняття 12	0,75	1,25	1,4	1,5	1,9	2,25	2,5
Всього	9	15	17	18	23	27	30
Самостійна робота. Тема 1	1,6	2	2,4	2,8	3,2	3,6	4
Самостійна робота. Тема 2	1,6	2	2,4	2,8	3,2	3,6	4
Самостійна робота. Тема 3	1,6	2	2,4	2,8	3,2	3,6	4

Самостійна робота. Тема 4	1,6	2	2,4	2,8	3,2	3,6	4
Самостійна робота. Тема 5	1,6	2	2,4	2,8	3,2	3,6	4
Всього	8	10	12	14	16	18	20
Разом максимальна кількість набраних балів	17	25	29	32	39	45	50

Поточний контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни і здійснюється викладачами впродовж семестру.

Підсумкова оцінка за поточний контроль виставляється як сума середньоарифметичних оцінок за національною шкалою за підсумками аудиторної роботи, модульного контролю та самостійної роботи; виставляється в журналі обліку роботи академічної групи.

Підсумковий контроль полягає в оцінюванні рівня досягнення компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми та включає семестровий контроль і підсумкову атестацію здобувача вищої освіти.

Екзамен проводиться в усній формі і передбачає 2 теоретичних питання і 1 практичне завдання.

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-24	25-28	29-32	33-38	39-44	45-50
	F	FX	E	D	C	B	A
Екзаменаційне питання 1 (теоретичне)	5	8	9	10	12	14	15
Екзаменаційне питання 2 (теоретичне)	5	8	9	10	12	14	15
Екзаменаційне питання 3 (практичне)	7	8	10	12	14	16	20
Максимальна кількість набраних балів	17	24	28	32	38	44	50

Узагальнені критерії оцінювання:

- «відмінно/А», 90 – 100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили;

- «добре/В», 78 - 89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

- «добре/С», 65 – 77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

- «задовільно/Д», 58 – 64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- «задовільно/Е», 50 – 57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);

- «незадовільно/FX», 35 – 49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %); 14

- «незадовільно/Ф», 1 – 34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 4. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64			задовільно
50-57	E (задовільно)		
35-49	незадовільно	не зараховано	FХ (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Вихованець І. Р., Городенська К.Г., Загнітко А.П., Соколова С. О. Граматика української мови. Морфологія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
2. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
3. Микитюк Оксана. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма: навч. посіб. 5-те вид., зі змінами. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 440 с.
4. Пономаренко С. Сучасна українська мова: Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія: навч. посіб. / відп. ред. О. В. Крутоголова. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 300 с.
5. Сучасна українська літературна мова: навч.-метод. посіб. для дистанційного навчання / за ред. І. С. Гонца, В. В. Розгон. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 262 с.
6. Шевчук С. Сучасна українська літературна мова: підручник. Київ: Алерта, 2017. 544 с.

Додаткові

1. Алексієнко Л.А., О. М. Зубань О. М., І. В. Козленко І. В. Сучасна українська мова: Морфологія: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ: Знання, 2013. 524 с.
2. Бабій І. М., Вільчицька Т. П. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Практикум: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. Ч.1. 64 с.
3. Бабій І. М., Вільчицька Т. П. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Практикум: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. Ч.2. 80 с.
4. Безпояско О. К. Граматика української мови. Морфологія: підручник. Київ: Либідь, 1993. 336 с.
5. Бойко В. М. Граматика української мови: Морфеміка. Словотвір. Морфологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2014. 248 с.
6. Вихованець І. Р., Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови: Академ. граматика укр. мови. Київ: Унів. вид-во «Пульсари», 2004. 400 с.
7. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. Київ: Наукова думка, 1988.
8. Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. Київ: Вища шк., 1989. 334 с.
9. Горпинич В. О. Морфологія української мови: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 336 с.
10. Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: Вступ. Іменні частини мови: збірник тестів. Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2019. 152 с.
11. Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: Дієслово. Незмінні частини мови: збірник тестів. Івано-Франківськ: Голіней О. М., 2016. 132 с.
12. Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська мова. Практична морфологія: навч. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 588 с.

13. Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська мова. Морфологія. Збірник вправ : навч. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 372 с.
14. Дудик П. С., Литовченко В. М. Сучасна українська мова: завдання і вправи: навч. посіб. Київ: Академія, 2007. 264 с.
15. Єрмоленко С.Я., Биби́к С.П., Тодор О.Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ: Либідь, 2001. 224 с.
16. Загнітко А. П. Теоретична грамати́ка сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 992 с.
17. Олійник Е.В. Сучасна українська літературна мова: Морфологія: навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2017. 257 с.
18. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: зб. вправ: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2003. 287 с.
19. Словник наголосів / упоряд. М. І. Погрібний. Київ: Рад. шк., 1999. 639 с.
20. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: навч. посіб. / упоряд. С. П. Гірняк, Н. Р. Лисенко, І. А. Шумей. Дрогобич: Посвіт, 2009. 256 с.
21. Сучасна українська мова: Морфологія: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ: Знання, 2013. 524 с.
22. Сучасна українська літературна мова: підручник / за ред. А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ, та ін. Київ: Вища шк., 2002. 439 с.
23. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка та ін. Київ: Знання, 2010. 374 с.
24. Сучасна українська літературна мова: підручник / за ред. М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін. Київ: Вища шк., 2005. 430 с.
25. Цілина М.М. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфологія: навч. посіб. Київ: Університет «Україна», 2009. 215 с.
26. Шкуратяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2007. 823 с.
27. Ющук І. П. Українська мова: підручник. Київ: Либідь, 2006. 640 с.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>)
3. Лінгвістичний портал з української мови (<http://www.mova.info>)
4. «Словники України» онлайн (<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>)
5. Словотвір (<https://slovotvir.org.ua/>)
6. Словопедія (<http://slovopedia.org.ua/>)
7. Лінгвістичний портал (<http://www.mova.info>)
8. Український мовно-інформаційний фонд НАН України(<http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>)
9. Офіційний сайт Української мови (<https://ukrainskamova.com/>)
10. Академічний тлумачний словник (<http://sum.in.ua/s/>)
11. Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>)